

F: VII/B 126 / 2016

17984
VI/B
ERKEZETT
Nakua
2016 JUN 03.

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA
KULTÚRÁÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁR

Iktatószám: 21539-2/2016/KOZGYUJT

Hiv. szám: -

Ügyintéző: Margit István (89-61-776)

Melléklet: 1 db értékelés

Ács Rezső részére

polgármester

Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

Szekszárd

Béla Király tér 8.

7100

Tárgy: Miniszteri vélemény a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár 2015. évi beszámolójáról és 2016. évi munkatervéről, valamint 2016. évi elemi költségvetéséről

Tisztelt Polgármester Úr!

Tájékoztatom, hogy a város fenntartásában működő Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár 2015. évi beszámolóját és 2016. évi munkatervét, valamint elemi költségvetését – a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 68. § (3) bekezdése alapján, a kultúráért felelős miniszter számára biztosított véleményezési jogkörben eljárva, valamint a szakmai terület által készített vélemény alapján, az abban foglalt kiegészítések figyelembe vételével - elfogadásra javasolom.

Munkájukhoz további sok sikert kívánok.

Budapest, 2016. május „27

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 33/2014. (IX. 16.) EMMI utasítás 6. függelék V. B. 79. pontja alapján az emberi erőforrások minisztere nevében eljárva:

Üdvözlettel:

Závogyán Magdolna h.

BESZÁMOLÓ – MUNKATERV értékelés

Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár, Szekszárd

A 2015. évi munkáról szóló beszámoló értékelése

1. Szakpolitikai célok megjelenése, teljesülése.

A beszámoló ismerteti a szakpolitikai célokat, de inkább csak általánosságban szól az ehhez kapcsolódó tevékenységekről. Hiányzik azon eredmények bemutatása, amelyek az e célok elérése érdekében végzett munkát jellemzik. Javasoljuk a következőkben az eredmények bemutatását is.

2. Szervezeti helyzet.

A szervezeti ábra merev struktúrára utal. A szervezeti egységek között nincs jelzett horizontális kapcsolat. Az ábra a szervezeti egységeket igen, de a szervezeti folyamatokat nem tükrözi. Ilyen folyamat pl. a gyarapítás, feldolgozás, amiről nem derül ki, hogy központilag menedzselt-e vagy az egyes szervezeti egységek (helytörténet, gyermekkönyvtár, médiatár, területi ellátás) az ezzel kapcsolatos feladatokat önállóan végzik. Az ábra szerint a területi ellátás alá tartozik a fiókkönyvtár, amelynek tevékenysége sokkal inkább az olvasószolgálatához kapcsolható. Kiemelt szervezeti helyzetben működik az EU információs pont, miközben olvasószolgálati szerepkört tölt be. A könyvtár kis létszámmal működik (a szakmai összlétszám 32,5 fő, az országos átlag ettől jóval magasabb, 48 fő!), ami a feladatok ellátását nehezíti.

Javasoljuk a szervezet erőforrásainak átvilágítását, a szervezeti működés feladatok és tevékenységek melletti újra strukturálását.

3. Alapfeladatok teljesülése, szolgáltatás kínálat.

Gyűjteményfejlesztés. Hasznos a kimutatás az állomány-összetétel alakulásának vonatkozásában. A könyvtári gyűjtemény fejlesztése könyvtúlsúlyos, az egyéb dokumentumok aránya 10 % alatti!
Törekedni kell az egyéb dokumentumok legalább 30%-os meglétére.

A selejtezésre fordított nagyobb figyelem a számarányok szerint megfelelő. A folyóirat előfizetések száma (db) kapcsán mennyiségi adatokat közöl a beszámoló. Célszerűbb lenne annak elemzését bemutatni, hogy az egyes folyóiratok használata hogyan alakult, a használati mutatók alapján történt-e előfizetés lemondás, igények alapján történt-e új előfizetés, vagy példányszám módosítás. *Ezekről nincs információ, kérjük pótolni.*

A megyei kötelezpéldányok begyűjtésének helyzete problémás. Az aktív partnerek mellett számos település „elfelejt” küldeni kötelezpéldányt. Az együttműködés OSZK-val a beszámoló alapján nem értékelhető.

A gyűjtemény fejlesztésére a könyvtár 13.764.000 Ft-ot költött, az összes gyarapodás 8.466 db volt, azaz mintegy 1.626 Ft-os átlagárral került sor a beszerzésre. **Ez az átlagár nem teszi lehetővé az értékesebb művek, szakirodalom beszerzését, azaz mindenképpen indokolt a beszerzési összeg fejlesztésére tervezni.**

Használók száma és használatok. A beszámoló 5 kategóriába csoportosítva mutatja be a használók számát, mely összesen 8.564 fő. 255 nyitvatartási nappal számolva átlagosan naponta mindössze 34 fő használja a könyvtárat, átlagosan mindössze 70 helyben használt dokumentummal. Ez a teljesítmény rendkívül alacsony. *Kérjük az adatok ellenőrzését a mutató vonatkozásában.*

A nyitvatartási órák száma egy héten mindössze 40 óra a javasolható 50 óra helyett (országos átlagos nyitva tartás 47,55 óra). A nyitvatartási napok összesített számára nincs adat a beszámolóban, kérjük ennek pótlását. Javasolható a nyitvatartási napok éves számának emelése, 255 vagy több napra. (51 hét x 5 nap = 255 nap).

A lakosság elérésére a beiratkozott olvasók (2.652 fő) arányát vizsgálja a lakosságszámhoz (33.000 fő) viszonyítva. Ez az elérési arány a megyei könyvtárak esetében országos átlagban 18 %. **A beszámoló tanúsága szerint a könyvtár esetében 8% ez az arány, rendkívül alacsony. Az érték emelése a könyvtár egyik legfontosabb célkitűzése kell, hogy legyen a jövőben.**

A Médiatár vonatkozásában kérjük az ajándékként kapott dokumentumok adatbázisba történő feldolgozását.

A távhasználatok mérését illetően a beszámoló szerint azért csökkenő a mutató, mert régen csak telefonon lehetett kölcsönzést hosszabbítani. Ezek szerint a könyvtár által alkalmazott honlap mérési módszer nem megfelelő.

Az IKR keretében a könyvtár hozzáférést kapott a „bugtracker” probléma bejelentő felülethez, de ez sem működik megfelelően, ahogy a chipkártyás nyomtatás sem, bár ezekért nem a könyvtár a felelős.

A helyismereti gyűjteményben a tevékenység az előző évi szinttel nagyjából azonos, míg az idegen nyelvi részleg használata enyhe emelkedést mutat.

A gyermekkönyvtárat 1.197 fő használta, a használati alkalmak száma 10.256 (2014-ben 10.194 fő volt, a pozitív elmozdulás érzékelhető), de az értéken lehet és kell is tovább javítani.

4. Mutató táblák értékelése.

A. MOKKA feltöltésről az intézmény nem rendelkezik visszacsatolással, ez a probléma megoldásra vár. A rendezvény tábla adatai: 69 rendezvény 6.401 fő részvételével. Ezek az adatok eltérnek a beszámoló szöveges részében közölt adatokkal (lásd: 14. pont)

Kérjük az adatok pontosítását.

5. Könyvtárhasználat – tábla értékelése.

Könyvtárhasználat					Helyben használt dokumentumok		Referenz kérdések
Személyes használat	Személyes használat 14 év aluli	Távhasználat	Kölcsönzés	Kölcsönzött dokumentum	Összes	14 év alatti	
16 232	10 256	1 724	7 527	20 867	6 225	4 975	3 030

A forgalmi mutatók értékei rendkívül alacsonyak.

- *A személyes használatok száma a megyei könyvtárakban átlagban meghaladja a 180.000 főt.*
- *A 14 éven aluli személyes használatok száma a megyei könyvtárakban átlagban meghaladja a 43.000 főt.*
- *A távhasználatok száma a megyei könyvtárakban átlagban meghaladja a 741.000 alkalmat.*
- *A kölcsönzött dokumentumok száma például Salgótarjánban meghaladja a 85.450 db-ot.*
- *A helyben használt dokumentumok száma például Salgótarjánban meghaladja a 26.091 db-ot.*

6. Elektronikus könyvtár – tevékenységi megállapítások.

Honlap, OPAC, adatbázisok, referenz szolgáltatás, közösségi oldalakon való jelenlét. hírlevél, RSS és digitalizálás áll a felhasználók rendelkezésére.

7. Infrastruktúra.

A beszámoló részletesen bemutatja a könyvtári épülettel kapcsolatos problémákat (az épület alkalmatlan a korszerű könyvtári működés támogatására, a gyűjtemény elhelyezésére, a gyűjteményi szolgáltatások fizikai környezetének biztosítására), de ebben a vonatkozásban pozitív jövőképpel nem számol.

A „zöld könyvtár” szemléletmódot a beszámoló alapján még nem alkalmazzák.

8. Képzés – kommunikáció.

IT tanácsadást igyekeznek biztosítani, illetve alap- és középszintű tanfolyami keretben képzik a felhasználókat az internet használatra.

9. Minőségirányítás.

A beszámoló jelzi, hogy a munkát 2015-ben az integrált minőségirányítási rendszer keretében kezdték szervezni. Olvasói elégedettségmérést végeztek, amely tanulságait levonva, több kisebb változtatást hajtottak végre. Pl. tágasabb teret alakítottak ki a mesélés, bábozás, közös játék számára, amelyet állományapasztással, belső átrendezéssel sikerült megvalósítani.

10. Rendezvények.

Új rendezvény, ami támogatandó, a főiskolások megszólítása, a gólyák számára a könyvtár bemutatása. Az egyéb rendezvényekhez a médiatár biztosít helyszínt. Átlagosan heti egy (összesen 47) rendezvény volt 2015-ben 1.291 látogatóval, azaz átlagosan egy rendezvényen 27 fő vett részt. A rendezvények számában a könyvtár a megyei könyvtárak átlagától (930 alkalom/év) lényegesen elmarad.

11. Kiadványok, tudományos munka.

Kiadványok előállítás a helyismereti tevékenység keretében, illetve támogatásával zajlik főként. A könyvtár szakemberei 42 alkalommal tartottak előadást, 10 alkalommal szakértői munkát végeztek.

12. PR tevékenység.

A honlapról maga a beszámoló is leírja, hogy működése nehézkes, több elképzelés nem valósítható meg a program korlátai miatt. A probléma mindenképpen megoldást igényel. Javasoljuk pályázatok benyújtását, és az esetlegesen elnyert összegből a honlap megújítását.

13. Területi ellátás.

Tolna megyében nincs ellátatlan település. Mind a 109 helyen (10 kisváros, 98 község + a megyeszékhely) biztosított az ellátás. 4 alkalommal volt továbbképzés. 7.512 dokumentum került ki a könyvtárakhoz a KSZR keretében, 5 településen volt teljes körű állományellenőrzés és selejtezés, 8-ban pedig leválogatás. A nemzetiségi állomány (9 érintett település) 106 német és roma nyelvű dokumentummal gyarapodott.

14. Gazdálkodás.

A pénzügyi adatok szerint a könyvtár gazdálkodása 7.407.000 Ft többlettel zárt, ennek indoklását, felhasználását a beszámoló nem tartalmazza.

Összegző megállapítások, fejlesztési célok, melyek megvalósításukra 2016-ban törekedni kell:

- *szervezeti átvilágítás, szervezetfejlesztés*
- *helyismereti kötelesspéldányok begyűjtési eredményességének fokozása*
- *használók és használatok számának emelése*
- *a nyitvatartási idő emelése*
- *a lakossági elérés fokozása*
- *a feldolgozási lemaradások pótlása*
- *a MOKKA feltöltési érték, illetve a ténylegesen befogadott rekordok számának kimutatása*
- *a minőségelvű munkaszervezéssel kapcsolatos feladatok ellátása*
- *a közösségi funkciókhoz kapcsolódó rendezvények számának emelése minden korosztály számára*

A 2016. évi munkaterv értékelése

A munkaterv részletesen tartalmazza a tervezett tevékenységeket. A nyitva tartási idő fokozatos emelése mellett a munkaterv megemlíti, hogy a könyvtár szervezeti átvilágítás segítségével próbálja a meglévő szűkös kapacitásait a legoptimálisabban kihasználni. Az átvilágítás módszereiről, folyamatáról azonban nem esik szó.

Szándékukban áll a helyismereti kötelesspéldányok begyűjtési eredményességének fokozása, ennek megvalósítását viszont nem tartalmazza a munkaterv. Ugyanez a helyzet a használók és használatok számának emelésével.

Hangsúlyozzuk, hogy az általunk javasolt fejlesztési célok beemelése a munkatervbe önmagában nem tükrözi a célok mögött húzódó megvalósítási lehetőségeket, folyamatokat.

A lakossági elérés fokozása nem, a feldolgozási lemaradások pótlása viszont szerepel a munkatervben, igaz csupán említés szintjén.

A MOKKA feltöltési érték, illetve a ténylegesen befogadott rekordok számának kimutatását és a közösségi funkciókhoz kapcsolódó rendezvények számának emelését igen, a minőségelvű munkaszervezéssel kapcsolatos feladatok ellátását nem tartalmazza a munkaterv.

Összességében elmondható, hogy a javasolt fejlesztési célok nagy többsége szerepel a munkatervben, ugyanakkor azok részletes bemutatása nem képezi részét a dokumentumnak. Megfelelő módszerek, folyamatok kidolgozása feltétlenül szükséges a könyvtár számára az előre lépéshez, kiváltképp akkor, ha új épületbe költözhet.

Budapest, 2016. május 15.